

Kế toán chi phí sản xuất và giá thành sản phẩm trong kế toán tài chính và kế toán quản trị

Thạc sĩ NGUYỄN XUÂN HƯNG

Quá trình tập hợp chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm là một quá trình bắt đầu từ việc lập chứng từ phản ánh chi phí phát sinh đến khâu phản ánh vào tài khoản, tính giá thành sản phẩm và nhập kho thành phẩm. Trong quá trình này, kế toán tài chính có vai trò cung cấp các thông tin kinh tế mang tính pháp lý và hợp lý, cụ thể thông qua chứng từ phát sinh thể hiện chi phí đầu vào và tổng chi phí này được thể hiện ở đầu ra trong chi phí hợp lý của thành phẩm nhập kho và chi phí bất thường trên định mức trong giá vốn hàng bán. Trong khi đó, đối với kế toán quản trị, quá trình này lại giải quyết vấn đề cung cấp thông tin cho việc hoạch định và điều hành quá trình sản xuất. Nội dung trên theo quy định hiện nay được phản ánh trên sơ đồ tài khoản như sau:

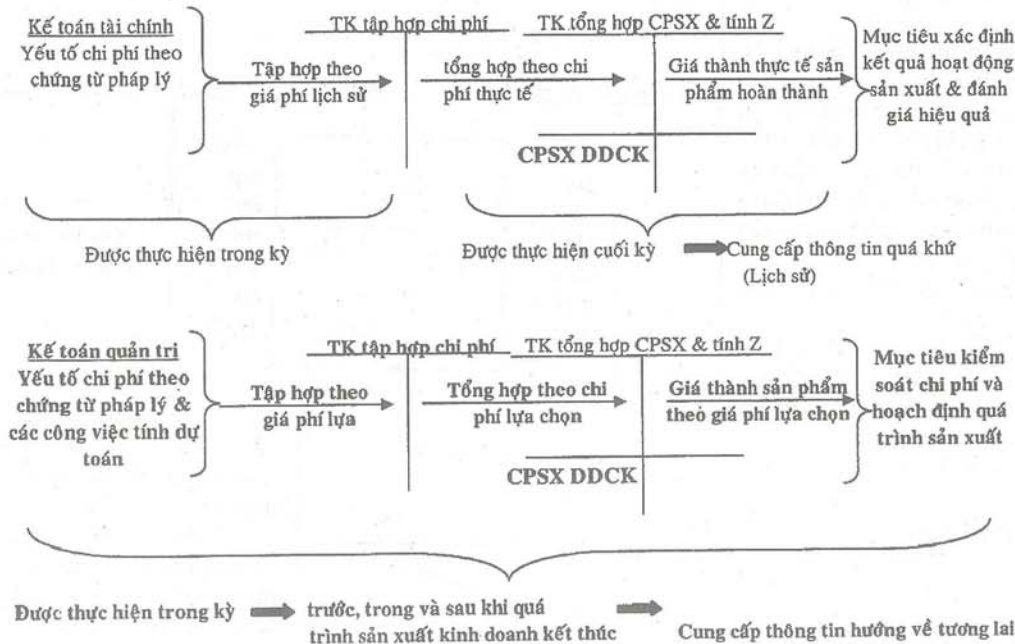
trong kỳ, còn trong kế toán quản trị, tùy theo mục tiêu, yêu cầu và khả năng quản lý mà việc phản ánh, tập hợp chi phí sản xuất của sản phẩm sản xuất trong kỳ có thể lựa chọn một trong 3 cách sau: sử dụng giá phí lịch sử, sử dụng kết hợp giá phí lịch sử với giá phí dự toán, sử dụng giá phí tiêu chuẩn. Tuy nhiên, việc sử dụng giá phí tiêu chuẩn sẽ đáp ứng tốt mục tiêu kiểm soát chi phí để hạ giá thành sản phẩm.

Ngoài ra, nội dung chi phí sản xuất trong kế toán tài chính và kế toán quản trị cũng có những điểm khác biệt cần được phân định để tránh sự đồng nhất về giá thành sản phẩm của kế toán tài chính và kế toán quản trị. Có thể mô tả sự giao thoa về chi phí sản xuất của kế toán tài chính và kế toán quản trị qua sơ đồ Chi phí sản xuất.

phải xác lập quy trình kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm để phù hợp với vai trò, mục tiêu của kế toán tài chính và kế toán quản trị trong việc cung cấp thông tin về chi phí sản xuất và giá thành sản phẩm cho các đối tượng sử dụng khác nhau, đặc biệt là cho các nhà quản trị trong doanh nghiệp.

• **Đối với kế toán tài chính:** Kế toán tài chính xử lý những số liệu lịch sử, cung cấp thông tin quá khứ thông qua việc phản ánh từ các chứng từ vào tài khoản, sử dụng các yếu tố chi phí ban đầu để xác lập các chỉ tiêu kinh tế mang tính pháp lý, do đó, kế toán tài chính sẽ cung cấp thông tin chi phí theo yếu tố và nhận định tính hợp lý của các chi phí này (Thông tin đầu vào).

- Mặt khác, kế toán tài chính phải cung cấp công khai các chỉ tiêu

Trong kế toán tài chính thì giá phí lịch sử được sử dụng để phản ánh, tập hợp chi phí sản xuất phát sinh liên quan đến sản phẩm sản xuất

Xuất phát từ những khác biệt này cũng như sự khác biệt về mục tiêu cung cấp thông tin của kế toán tài chính và kế toán quản trị, nên cần

kinh tế tài chính, cụ thể:
+ Giá thành thực tế
+ Chi phí sản xuất dở dang thực tế.
Nhằm phục vụ cho việc xác

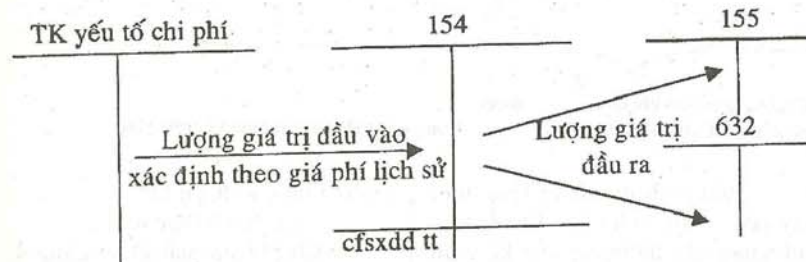

định kết quả hoạt động kinh doanh và lập báo cáo tài chính (Bảng cân đối kế toán và báo cáo kết quả hoạt động kinh doanh theo một trong hai phương pháp: phương pháp lập theo chức năng và phương pháp theo yếu tố chi phí).

Do vậy, theo chúng tôi trong kế toán tài chính chỉ cần quy định việc tập hợp chi phí sản xuất theo yếu tố vào tài khoản tổng hợp chi phí sản xuất và tính giá thành đảm bảo tính pháp lý cũng như ở đầu ra được tính vào giá trị thành phẩm nhập kho hoặc tính vào giá vốn hàng bán như thế nào cho hợp lý với lượng giá trị đầu vào. Ta có thể biểu diễn bằng sơ đồ 1.

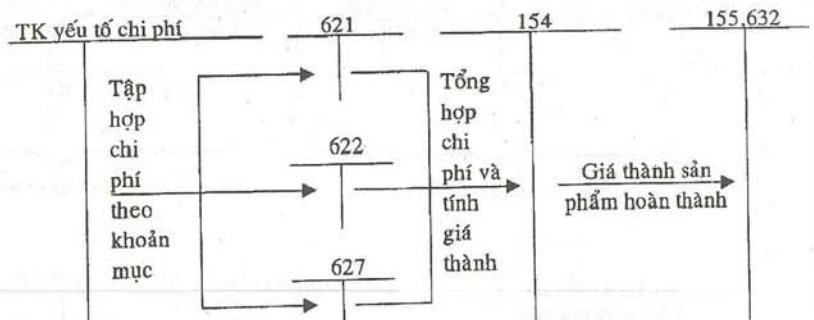
* Đối với kế toán quản trị: Sử dụng cả số liệu lịch sử và số liệu ước tính nhằm cung cấp các thông tin

Sơ đồ 1

hướng về tương lai nên sẽ cung cấp thông tin chi phí theo khoản mục, phân tích chênh lệch giữa chi phí thực tế và chi phí định mức để đánh giá trách nhiệm, ngoài ra còn đảm bảo yêu cầu cung cấp thông tin

Sơ đồ 2

nh nhanh trong kỳ. Do đó, cần phải:

+ Xây dựng hệ thống định mức chi phí khoa học.

+ Quy định cụ thể việc phân loại chi phí.

+ Hoàn thiện các kỹ thuật tính giá thành ước tính và đánh giá sản phẩm dở dang.

+ Xây dựng các giải pháp xử lý chênh lệch cuối kỳ.

Vấn đề trên được khái quát qua sơ đồ 2.

Việc xác định rõ vai trò, mục tiêu, nội dung và phương pháp của kế toán tài chính và kế toán quản trị trong kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm không chỉ đáp ứng thông tin hữu ích cho các đối tượng sử dụng khác nhau đặc biệt là cho các nhà quản trị doanh nghiệp để hoạch định, kiểm soát quá trình sản xuất nhằm nâng cao hiệu quả sản xuất kinh doanh, mà còn có tác dụng quan trọng cho việc giảng dạy kế toán trong nhà trường khi giải quyết mối quan hệ giữa kế toán tài chính và kế toán quản trị trong vấn đề kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành trong điều kiện hệ thống kế toán doanh nghiệp Việt Nam hiện nay

vẫn chưa có sự phân định rõ ràng giữa kế toán tài chính và kế toán quản trị.

Trên đây chỉ là một số ý kiến nhỏ nhằm góp phần hoàn thiện hệ thống kế toán doanh nghiệp Việt Nam nhằm ngày càng phục vụ có hiệu quả và tốt hơn cho doanh nghiệp cũng như các đối tượng có nhu cầu sử dụng thông tin của kế toán ■